

Koalitionen för transitionell rättsskipning redo att anta stora utmaningar

Rapport från seminariet med den Kongolesiska koalitionen för transitionell rättsskipning (CCJT) i Bukavu (DRC), 4-7 april 2005

Den Demokratiska republiken Kongo står inför enorma utmaningar. Samtidigt finns ett mångsidigt civilt samhälle som är redo att verka för en demokratisk utveckling präglad av respekt för de mänskliga rättigheterna. Det stod klart när medlemsorganisationerna i den Kongolesiska koalitionen för transitionell rättsskipning (CCJT) möttes för att diskutera sina prioriterade frågor i arbetet för rättvisa och demokratisk utveckling i landet.

Den Kongolesiska koalitionen för transitionell rättsskipning skapades i december 2004 och består av ett tiotal enskilda organisationer som arbetar för de mänskliga rättigheterna. De flesta av dem verkar i de östra delarna av landet, där många grova folkrättsbrott har begåtts. Koalitionen skapades som svar på den i det närmaste totala straffrihet som råder i DRK. Sedan början av 2005 har medlemmarna ägnat sig åt att se över delar av lagstiftningen och utvecklat underlag för en gemensam strategi mot straffrihet och för demokrati i landet.

Under seminariet togs flera för landet aktuella vägval upp:

- Frågan om amnesti i förhållande till strävan att ställa misstänkta förövare till svars i domstol
- Icke-juridiska mekanismer för rättsskipning, speciellt Sannings- och försoningskommissionen
- Kritiska frågor om vilken roll internationella respektive nationella domstolar ska ha i åtal för de grävsta brotten
- Den internationella brottsdomstolens roll i landet
- Skapande av särskilda enheter inom det nationella domstolsväsendet för lagföring av de grävsta internationella människorättsliga brotten
- Lagförslag om vittnes- och offerskydd
- Möjligheten att formulera kriterier och granskning för ”certifiering” av kandidater till offentliga poster i syfte att förhindra att misstänkta förövare kommer till makten
- Mobilisering och organisation av det civila samhällets aktioner

Förutom Fonden medverkade även resurspersoner från [MONUC](#), FN:s mission i DRK, och [International Centre for Transitional Justice \(ICTJ\)](#) i New York.

Under seminariet bestämdes att alla frågorna behöver utvecklas, men att vissa ska ges högre prioritet. Till dessa hör arbetet kring att skapa specialavdelningar (chambres spécialisées) inom de nationella domstolarna för lagföring av de grävsta internationella brotten. Dessa domstolsavdelningar skulle bestå av både nationella och internationella jurister. FN:s mission uttryckte stort intresse för idén och ett arbetsseminarium planerades till juni 2005 i Kinshasa.

Andra frågor som bör få prioritet framöver är hur man kan säkerställa att inte grova brottslingar kan väljas eller utnämnas till offentliga poster. Ett viktigt steg i detta arbete blir att se hur frågan kan integreras i förberedande upplysningskampanjer inför de nationella valen som ska hållas i slutet på 2005 eller början på 2006.

En annan prioriterad fråga gäller granskningen av Sannings- och försoningskommissionen (CVR). Koalitionen har gjort ett uttalande angående föreslagna bestämmelser om Kommissionen i utkastet till ny konstitution, som går ut på att förlänga dess mandat med två år. Det civila samhället skulle därmed fortsätta att stängas ute från utformningen av sannings- och försoningskommissionens arbete, vilket deltagarna på seminariet var starkt kritiska till. Enligt Koalitionen skulle en automatisk förlängning av nuvarande mandat med oförändrad sammansättning verka förödande för möjligheterna att tillgodose ett hittills förbisett behov av att ta reda på sanningen om vad som faktiskt skett. Därtill försakar den nuvarande Kommissionen viktiga aspekter för processen som opartiskhet och folklig förankring.

I anslutning till seminariet organiserades en kort utbildning brottsutredningsteknik för de grövsta brotten på förekommen efterfrågan från medlemmarna i koalitionen. En mer djupgående utbildning på samma tema planeras längre fram.

Fler länkar

[Human Rights Watch](#)

[Amnesty International](#)

På MONUC:s hemsida finns kartor över området (längst ner på sidan):

www.monuc.org